

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2009. év január hó 22. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T :

A bélyeghamisítás büntette és más bűncselekmények miatt az I. r. vádlott és társa ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2008. év április hó 10. napján kihirdetett 15.B.920/2004/59. számú ítéletét megváltoztatja.

Az I. r. és a II. r. vádlottak cselekményeinek minősítésénél a rendeliségre utalásokat mellőzi.

Az I. r. vádlott a terhére megállapított magánokirat hamisítás vétségét is társtettesi minőségben követte el.

A II. r. vádlott a terhére rótt cselekményeket társtettesi minőségben követte el.

A II. r. vádlott főbüntetését 2 (kettő) évi börtönbüntetésre enyhíti. A közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzi.

E vádlottal szemben a szabadságvesztés végrehajtását 5 (öt) évi próbaidőre felfüggeszti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrző Hivatal területi szervei által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Bíróság a 2008. év április hó 10. napján kihirdetett 15.B.920/2004/59. számú ítéletével az I. r. vádlottat 20 rb. a Btk. 307. § (2) bekezdésében meghatározott társtettesként elkövetett bélyeghamisítás büntette, 1 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette és 20 rb. a Btk. 276. §-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül 4 évi börtönbüntetésre, 4 év közügyektől eltiltásra, valamint 4 év ügyvédi foglalkozástól eltiltásra,

A II. r. vádlottat 20 rb. a Btk. 307. § (2) bekezdésében meghatározott bűnsegédként elkövetett bélyeghamisítás büntette, 1 rb. a Btk. 318. § (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett csalás büntette és 20 rb. a Btk. 276. §-ában meghatározott bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt halmazati büntetésül 3 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett a lefoglalt bűnjelek kiadásáról, illetve megsemmisítéséről és az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen mindkét vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2008. év június hó 29. napján kelt BF.378/2008/1. számú átiratában észrevételezte, hogy az ülnökök személyében bekövetkezett változás folytán megismételt tárgyaláson, illetve az iratismertetésnél a Be. 301. § (1) és (3) bekezdésében foglaltak ellenére az okiratokat felolvasás helyett ismertetéssel tette tárgyalás anyagává az elsőfokú bíróság.

Indítványozta ezért, hogy a másodfokú bíróság intézkedjen a hiányok pótlásáról. A másodfokú bíróság a Be. 258. § (1) bekezdés a./ pontja alapján felhívta az elsőfokú bíróságot a szükséges eljárás lefolytatására. Az elsőfokú bíróság a jegyzőkönyvek indokolt mértékű kijavítása után az iratokat ismét felterjesztette a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészségen keresztül a másodfokú bíróságra.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2008. év július hó 16. napján kelt BF.378/2008/2. számú átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a vádirat 21. pontjában meghatározott, az I. r. vádlott terhére rótt cselekményt elbírált és azt az ítélet 6. oldal 1. bekezdésében a történeti tényállás részévé tette, de a cselekmény minősítése - amely 1 rb. a Btk. 307. § (2) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő bélyeghamisítás vétségének minősül - elmaradt. Kifejtette továbbá, hogy jogi álláspontja szerint a Btk. 77/B. § a./ pontjára figyelemmel a Be. 354. § (5) bekezdése alapján, az I. r. vádlottnál 13.401.000,- forint erejéig indokolt a vagyonelkobzás alkalmazása.

Indítványozta a fenti változtatások mellett az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Egyben bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

A másodfokú bíróság nyilvános ülésén az APEH jogi képviselője a bűncselekményekkel érintett illetékhivatalok jogutód APEH területi szervei nevében 13.401.000,- forint összegű kár és törvényes kamatainak megfizetése iránt az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben polgári jogi igényt terjesztett elő és indítványozta az igény érdemi elbírálását.

Az I. r. és a II. r. vádlottak védői bizonyítási indítványként az igazságügyi írásszakértő ismételt, míg az igazságügyi nyelvész-szakértő idézését és meghallgatását kérték. Indítványozták továbbá az 1-es tanúkénti meghallgatását arra nézve, hogy a 2-es valós személy.

A Fővárosi Ítéltábla az I. r. és II. r. vádlottak védőinek bizonyítási indítványát - a később kifejtése kerülő indokok alapján - elutasította.

Az I. r. vádlott védője az elsődlegesen bizonyítékok hiányában történő felmentésre, másodlagosan - az időmúlásra figyelemmel - az enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta.

Jogi álláspontja szerint sem közvetlen, sem közvetett bizonyítékok nem támasztják alá az I. r. vádlott bűnösségét. Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegeléssel állapította meg, de tényből tényre helytelenül következtetett. Az I. r. vádlott szavahihetőségéhez nem fér kétség, mert a nyomozás során és a tárgyaláson is végig következetesen, azonosan vallott. Tévedett az elsőfokú bíróság az aláírások kérdésében is, mert az utóbb előkerült iratokon lévő aláírások nem egyeznek meg a bírósági iratokon lévő aláírásokkal. Az I. r. vádlott nem került ellentmondásba önmagával, mert az illetékbélyegekkal kapcsolatban az ügyfelek egyértelműen félre vezethették, másrészt a II. r. vádlott eltitkolta, hogy fenyegetés hatására írta alá az iratok.

Indítványozta továbbá a polgári jogi igény elutasítását.

Az I. r. vádlott a személyi körülményeivel kapcsolatban előadta, hogy vagyontalan, az öröklakás már nincs a tulajdonában, jelenleg élettársánál lakik. Egyebekben csatlakozott a védője által kifejtettekhez.

A II. r. vádlott védője elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezéséért, másodlagosan enyhítésért tartotta fenn a fellebbezését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte teljeskörűen a rendelkezésre álló bizonyítékokat. Így elemzés nélkül maradt - a vádlottra kedvező - a 3-as tanú és a házkutatást végző harmadik nyomozó vallomása. Tévedett akkor is, amikor a 4-es tanú nyilatkozatát nem fogadta el. Hiányos az elsőfokú bíróság tényállása, mert sem a bélyegek beszerzésének körülményeiről, sem pedig a visszafolyt pénz sorsáról nem tartalmaz ténymegállapításokat. A II. r. vádlott a Bt-nek visszautalt összegeket nem vette fel, a magánszemélyeknek visszaigazolt készpénzt pedig átadta az I. r. vádlottnak. Utalt továbbá arra, hogy bűnösség megállapítása esetén eltúlzottan

súlyos az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés mértéke. Indítványozta továbbá a polgári jogi igény elutasítását.

A II. r. vádlott személyi körülményeivel kapcsolatban előadta, hogy jelenleg is munkanélküli, de segélyben már nem részesül. Férje rokkantsági nyugdíjas, havi járadéka 90.000,- forint. A tulajdonában lévő személygépkocsin fennálló banki tartozása 300.000,- forint. A továbbiakban csatlakozott a védője által kifejtettekhez.

_____ 0 _____

Az ítélet tábla a Fővárosi Bíróság vádlotti és védői perorvoslatokkal megtámadott ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárást a vonatkozó perrendi szabályok alapján kellő alapossággal és részletességgel folytatta le.

A vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálásához szükséges és lehetséges bizonyítékokat feltárta, azokat okszerűen, az ésszerűség és a logika követelményeinek szem előtt tartásával értékelte, mérlegelte.

A tényállás lényege szerint az I. r. és a II. r. vádlottak - pontosan meg nem határozható időpontban ismeretlen személyektől és körülmények között - 1489 darab egyenként 10.000,- forint értékű olyan illetékbélyegekhöz jutottak, amelyeken a korábbi használat nyomát meleg hypóoldatos áztatással és vasalással tüntették el, újabb tapadásukat más ragasztó biztosította. Az I. r. vádlott elhatározta, hogy a polgári peres eljárások jogszabályi lehetőségeinek kihasználásával ezen illetékbélyegeket ismételt felhasználásával és a II. r. vádlott bevonásával, különböző illetékhivataloktól, illeték visszatérítésével fognak jogtalan haszonra szert tenni. Ennek érdekében a Bt. nevében 15 esetben, fiktív alperesek ellen, azonos szövegezésű szállítási szerződésen alapuló, míg 5 esetben fiktív felperesek nevében, fiktív alperesek ellen, azonos tartalmú kölcsönszerződésen alapuló keresetlevelet nyújtott be az ország különböző megyei bíróságaira. Valamennyi peres ügyben felhasznált dokumentumon a fiktív személyek és a Bt. képviselőjének nevét a II. r. vádlott írta alá. Az I. r. vádlott minden esetben „ügyfele” képviseletében eljárva, a tárgyalás kitűzése előtt a keresettől a „felek” együttes - permegszüntetési és a lerótt illeték 90 %-ának visszatérítésére irányuló - kérelmére elállt. A megyei bíróságok a „pert” megszüntető határozataikban rendelkeztek az illeték 90 %-ának visszafizetéséről. Ezen összegeket részben a II. r. vádlott, részben a Bt. képviseletében eljáró ismeretlen személy vette fel. A vádlottak ily módon összesen 13.401.000,- forint jogtalan haszonra tettek szert.

Az I. r. vádlott ezen túlmenően - ismeretlen időpontban, körülmények között, ismeretlen személytől - 2 darab 10.000,- forintos címletű hamis illetékbélyeghez

jutott, amelyeket a Bács-Kiskun Megyei Cégbírószághoz benyújtott változás - bejegyzési kérelemnél használt fel.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottak tagadásával szemben a tényállást az előbbiekben összefoglalt okiratok tartalmát figyelembe véve az ezekből levont következtetésekre, valamint az igazságügyi szakértői véleményekre alapozta. A másként történés lehetőségét határozatának indokolásában logikailag hibátlan okfejtéssel zárta ki és ezzel a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett.

Helyesen következtetett arra, hogy a nem létező fiktív ügyfelek nem járhattak az ügyvédi irodában és - ellentétben a védelmi érveléssel - az illetékbélyegek eredetét illetően sem téveszthették meg a vádlottakat. Indokoltan vetette el az elsőfokú bíróság a vádlotti védekezéseket, és az csak annyiban szorult - a tényállás kiegészítésével - pontosításra, hogy a hamisított és hamis illetékbélyegeket a vádlottak szerezték be, utólag már nem tisztázható időpontban és körülmények között ismeretlen személyektől.

Az előzőekben kifejtett bizonyítékok alapján így az a védelmi okfejtés sem foghat helyt, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta tisztázni az illetékbélyegek megszerzésének körülményeit.

A II. r. vádlott az elsőfokú tárgyalás során, védője pedig a fellebbezésben arra hivatkozott, hogy valamennyi hamis névaláírás - köztük a magánszemélyek ügyeiben is - a 2-es és társa által alkalmazott fenyegetés hatása alatt történt.

A II. r. vádlott ilyen irányú védekezését az elsőfokú bíróság logikus, ésszerű magyarázattal utasította el, amikor kifejtette, hogy „a rendelkezésre álló bírósági iratokból kitűnik, hogy az 5-ös ügyében az ügyvédi meghatalmazás 2001. év október hó 9. napján kelt, míg a 6-os ügyében az ügyvédi meghatalmazás kelt 2001. év október hó 5. Ezt követően került sor mindkét ügyben a kereset benyújtására, majd 2001. év december hó 10. illetve 12-én a perbeli elállásra vonatkozó nyilatkozat is benyújtásra került.

A Bt. ügyében a cég adásvételére 2001. év novemberében került sor, majd a II. r. vádlott előadása szerint csak jóval később, 2002. év elején kellett különböző iratokat más nevében fenyegetések hatására aláírnia.

A magánügyfelek ügyeiben tehát a dokumentumok meghamisított aláírásokkal történt benyújtása és az illetékbélyegek felhasználása időben jóval megelőzte 7-es és 2-es felbukkanását és II. r. vádlott „fenyegetését” (ítélet 38. oldal, 6-7. bekezdés, 39. oldal 1. bekezdés első mondat).

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre is, hogy a 8-as tanú vallomása önmagában nem támasztja alá ezen vádlotti védekezést, mert a szóváltásnak a tanú nem tulajdonított semmiféle jelentőséget és ezzel kapcsolatban a II. r. vádlott sem panaszkodott.

A II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte e körben bizonyítékként a II. r. vádlott fiának a tanúvallomását.

A tanú vallomásának lényege szerint 2002. év tavaszán két férfi kereste az édesanyját, majd annyit hallott a beszélgetésből, hogy édesanyja erőteljesebb hangon közölte velük, ha nem mennek el, hívja a rendőrséget (51. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban ez a vádlotti megnyilvánulás nem erősíti meg azt a védekezését, hogy akaratát megtörő fenyegetés, presszió hatása alatt állt, hanem ellenkezőleg, egy határozott, erőteljes, visszautasító fellépést jelez. A rendőrség értesítésének kilátásba helyezése pedig végképp megmagyarázhatatlanná teszi azt az előadását, hogy azért nem szólt az I. r. vádlott a fenyegetésekről, mert féltette az állását. Ezen túlmenően a II. r. vádlott annak sem adta logikus magyarázatát, hogy miért járna súlyosabb következményekkel a fenyegetések beismerése a főnöke előtt, mint az a körülmény, hogy az I. r. vádlott nevében és pecsétjével ellátott hamis okiratokat nyújt be a bíróságokra.

A másodfokú bíróság mindenben osztotta az elsőfokú bíróság érveit a II. r. vádlott védekezésének cáfolatát illetően (ítélet 39. oldal). Így a védelem azon - az elsőfokú eljárás során részben már előterjesztett - bizonyítási indítványát, hogy a másodfokú bíróság tárgyalás keretében további tanúk meghallgatásával vegyen fel bizonyítást a 2-es részéről alkalmazott fenyegetésre, mint szükségtelent és eltérő tényállás megállapítását nem eredményező bizonyítékot, elutasította.

Alaptalan azon védelmi bizonyítási indítvány is, amely az igazságügyi nyelvész-szakértő tárgyalás keretében történő másodfokú meghallgatására irányult. A szakértő a csatolt bíróság iratok átvizsgálása alapján az első- és másodfokú bíróság által is személyesen megtapasztalt azon tényeket erősítette meg véleményében, hogy „a vizsgált ügyben szereplő perirat egyazon minta aktualizált kitöltésével keletkezhetett, valamennyi perirat egyazon fogalmazó és kivitelező szerzőtől származik, aki azonos lehet az I. r. vádlottal” (ítélet 32. oldal 4. bekezdés, nyomozati iratok VI. kötet 2956. oldal).

Logikus érveléssel vetette el az elsőfokú bíróság az I. r. vádlott védekezését a 2005. év áprilisában történt betörés kapcsán feltalált kék színű vegyes dossziéval kapcsolatban. Helyesen járt el akkor is, amikor az I. r. vádlott által a tárgyalási szakban csatolt okirati bizonyítékokat írásszakértői vizsgálatoknak vetette alá, majd a két szakértői véleményben jelentkező ellentmondásokat a Be. 111. § (5) bekezdése alapján újabb szakértő bevonásával, ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint megnyugtató módon tisztázta.

Emiatt az írásszakértő meghallgatására irányuló védelmi indítvány alaptalan, mert ő nem új szakvéleményt terjesztett elő, hanem abban a kérdésben foglalt állást, hogy melyik korábbi szakértői véleményhez csatlakozik.

A II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában többek között arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte bizonyítékként a házkutatásnál

jelen volt harmadik nyomozó tanúvallomását, holott az a vádlottakra nézve kedvezőbb elbírálást eredményezett volna. Az elsőfokú bíróság a 2007. év augusztus hó 28. napján megtartott tárgyaláson hallgatta meg a 9-est tanúként, vallomását pedig az ítélet 31. oldal 4. bekezdésében értékelte (44. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2-3. oldal). A másodfokú bíróság az iratok tartalma alapján megállapította, hogy a tanú valóban részt vett a házkutatáson, de mind a nyomozó hatóság által alkalmazott revizor, aki az eljárás során a Bt. működésével kapcsolatban három revizori jelentést is készített. Vallomása elsősorban a Bt. fiktív gazdasági tevékenységére, az illetékbélyegek ellenértékének felvételére korlátozódott. A házkutatás lefolytatására érdemi nyilatkozatot nem tett. Így a védelem érveit a másodfokú bíróság e körben sem osztotta.

Egyetértett a másodfokú bíróság a megyei bíróság azon okfejtésével is - szemben a védelem álláspontjával -, hogy a 4-es tanút érdekeltnek minősítette és vallomását - az elsőfokú ítélet 42. oldal 3. bekezdésében foglalt helyes indokok alapján - nem fogadta el. A tanú egyébként - élve a Be. 82. § (1) bekezdés b./ pontjában foglalt részleges mentességi jogával - éppen azokra a kérdésekre nem volt köteles válaszolni, amelyek a szabálytalan kézbesítésekre vonatkoztak, így vallomása hitelt érdemlő bizonyítékként nem volt értékelhető.

A bejelentett perorvoslatok indokaiknál fogva csak az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő, mérlegelő tevékenységét sérelmezik, a vádlotti védekezések elfogadását célozzák, ami viszont megalapozott tényállás mellett a perrendi szabályok szerint a másodfokú eljárásban nem vezethet eredményre.

A megállapított tényállás, döntő, meghatározó részében megalapozott, de részben az illetékbélyegek megszerzésének körülményei tekintetében, részben ítéletszerkesztési hiba folytán - mert a büntető jogi felelősség megállapítása szempontjából jelentős tények a bizonyítékok értékelése körében kerültek rögzítésre - kiegészítésre szorul.

A másodfokú bíróság ezért a tényállást az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja értelmében az alábbiakkal egészíti ki, illetve pontosítja:

- A vádlottak pontosan meg nem állapítható időpontban és körülmények között, pontosan meg nem állapítható személyek által hamisított, illetve hamis illetékbélyegek birtokába jutottak. Tudomással bírtak arról, hogy az ismeretlen személyek a felhasznált bélyegről vegyi eljárással a bélyegző lenyomatot eltávolították, a hátlapon lévő ragasztót más ragasztóval pótolták. Ennek következtében azok állaga már nem volt azonos a valódi illetékbélyegekével. Egyúttal az ítélet 4. oldal 3. bekezdésének első mondatából kirekeszti a „I. r. vádlott hozzájutott” ténymegállapítást.
- Az ítélet 40. oldal 4. bekezdését a tényállás 4. oldal 4. bekezdés első mondatához emeli át: „az 1993. évi LII. törvénnyel módosított 1990. évi XCIII. törvény 58. §-a értelmében a peres eljárás illetékének csupán 10 %-át

kell megfizetni, ha a felperes keresetétől legkésőbb az első tárgyaláson eláll. A 81 § (2) bekezdése szerint pedig , ha az illeték megfizetése illetékbélyeg felragasztásával már megtörtént, a bíróság a határozatot - mellyel az illeték visszatérítéséről rendelkezik - a székhelye szerint illetékes illetékhivatalnak köteles megküldeni".

- Az elsőfokú ítélet 40. oldal 5. bekezdésében foglaltakat az 5. oldal 7. bekezdéséhez az alábbiakban emeli át: „Valamennyi perben mellékelten azonos szövegezésű kölcsön/szállítási szerződés benyújtására került sor, valamennyi perben rövid idő elteltével azonos szövegezésű nyilatkozatokat és egyéb beadványokat nyújtottak be a felek azzal, hogy a lerótt illeték 90 %-át az illetékhivatal térítse vissza. Valamennyi perben az alperesként megjelölt személyek lakcíme azonos módon ugyanarra a három bajai lakcímre változott".
- Az elsőfokú ítélet 41. oldal 4. bekezdését átemeli az 5. oldal 4. bekezdéséhez az alábbiak szerint: „A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság előtt G.40.174/2002. szám alatt folyamatban volt ügyben adminisztráció hiba folytán alperesi címként megjelölt címre lett a Bt. képviselőjének több végzés kiadva, a címeiken a 7-es attól függetlenül vette át a végzéseket, hogy ezen a címen a Bt. soha nem volt".
- Az elkövetéskor és jelenleg is hatályos, az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény 21. §-a értelmében, ezen törvény 10. §-ában írt bevételek, így az illeték is a központi költségvetés részét képezi. A jogosulatlan illeték visszatérítéssel a vádlottak a központi költségvetést, és így a magyar államot károsították.

Az így kiegészített, illetve pontosított tényállást a másodfokú bíróság mentesnek találta a Be. 351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak védekezésével szemben álló részében a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul, és irányadónak tekintendő a másodfokú eljárás során is.

_____ 0 _____

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére, felmentésükre nem volt törvényes alap. Részben tévedett azonban a cselekmények minősítése kérdésében.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a vádlottak az irányadó tényállás alapján gazdasági, vagyon elleni és közbizalom elleni bűncselekményeket követtek el, és törvényes volt a Btk. 2. §-a alapján, az elbíráláskori - a vádlottakra nézve kedvezőbb - jogszabályi rendelkezések alkalmazása is. Tévedett azonban a bélyeghamisítás elkövetési magatartásának meghatározásakor, részben a rendbeliség, a folytatólágosság kérdésében, valamint a II. r. vádlott elkövetői

minőségét illetően. A másodfokú bíróság ezért a részben téves jogi minősítéseket az alábbiak szerint helyesbíti.

A megyei bíróság a vádlottak terhére megállapított gazdasági bűncselekményt 20 rb. a Btk. 307. § (2) bekezdésében meghatározott bélyeghamisítás büntetnének minősítette azzal, hogy az I. r. vádlott társtettesként, míg a II. r. vádlott bűnsegédként követte el. Álláspontja szerint az I. r. vádlott a már egyszer felhasznált illetékbélyegeket, mint valódit, ismét felhasználta, amihez a II. r. vádlott szándékosan segítséget nyújtott.

A helyes minősítés meghatározásához azonban a Btk. 307. § (1) és (2) bekezdésében megfogalmazott elkövetési magatartásokból és azoknak egymáshoz való viszonyából kell kiindulni.

A Btk. 307. § (1) bekezdés a./ és b./ pontjának valamint a (2) bekezdésnek közös eleme a forgalomba hozatal vagy felhasználás, amely a (2) bekezdés esetén önmaga az elkövetési magatartás, az (1) bekezdés a./ és b./ pont esetén pedig az elkövető célzataként nyert megfogalmazást.

A megszerzés a hamis/meghamisított bélyeg tényleges birtokba vételét, átvételét jelenti. A megszerzés nem csak a jogügylet révén történő birtokba vétel, hanem a jogosulatlan hozzájutás is. A megszerzéskor az elkövetőnek tisztában kell lennie a bélyeg hamis, illetve meghamisított voltaival. A szerzés módja, illetve jogcíme közömbös. Kizárható az elkövető jóhiszeműsége, ha hamis vagy hamisított bélyeg megszerzésekor tisztában van e körülménnyel, mégis megszerzi azt. A megszerzés pedig akkor tényállásszerű, ha forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából történik. A hamis vagy hamisított bélyeg e célból való megszerzése esetén a bélyeghamisítás befejezett bűncselekmény, mert az átvétellel befejezetté válik. A törvényalkotó hamis, hamisított bélyeg forgalomhozatal, felhasználás céljából történő megszerzését olyan súlyúnak, társadalomra veszélyesnek ítélte meg, mely önmagában véve is indokolja a cselekmény büntetőjogi üldözését. A bélyeghamisítás alaki (immateriális) bűncselekmény, az elkövetési magatartások tanúsításával befejezetté válik. **Így a bélyeghamisítás a Btk. 307. § (2) bekezdés szerinti felhasznált bélyeg forgalomba hozatalával, felhasználásával elkövetett fordulatát csak akkor lehet megállapítani, ha a forgalomba hozatal, felhasználás céljából való meghamisítás, utánzás, vagy megszerzés nem állapítható meg, illetőleg az elkövető a bélyeg állagának előzetes megváltoztatásáról nem tudott.**

A kiegészített tényállás alapján megállapítható, hogy az ismeretlen elkövetők az egyszer már felhasznált bélyegeken hypóoldatos eljárással fizikai értelemben vett állagváltoztatást hajtottak végre, így a korábbi felhasználás nyomai eltűntek. A bélyegek újabb tapadását pedig csak más ragasztóval lehetett biztosítani. Az eredeti bélyeg meghamisítása, még mielőtt a vádlottak megszerezték, befejeződött, a bélyegek, hamisítottá váltak, a bűncselekményt nem a többszöri felhasználással követték el.

A hamisítványok száma a rendbeliséget nem befolyásolja, legfeljebb a büntetés körében juthat jelentőséghez, az azonos alkalommal több hamisítványra elkövetett bűncselekmény - bármely fordulat esetén - **természetesen egységként** értékelendő.

Magatartásukkal így a Btk. 307. § (1) bekezdés b./ pontjában meghatározott befejezett bélyeghamisítás büntetét, a Btk. 20. § (2) bekezdésére figyelemmel társtettesként valósították meg.

Miután a hamisítványok száma a rendbeliséget nem befolyásolja, a másodfokú bíróság mellőzte a 20 rb-ségre utalást.

A megváltozott minősítésre figyelemmel alaptalan a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség azon indítványa, hogy a 2 darab hamis 10.000,- forint címletű illetékbélyeg felhasználását minősítse a másodfokú bíróság a Btk. 307. § (4) bekezdés szerinti bélyeghamisítás vétségének.

Miután a Btk. 307. § (1) bekezdés b./ pontja a hamis bélyeg felhasználás céljából történő megszerzését is büntetni rendeli, az irányadó tényállás szerint e két hamis illetékbélyeg felhasználás céljából történő megszerzése az előzőekben kifejtett minősítés körében nyert értékelést.

A bélyeghamisítás és a csalás halmazati viszonyával összefüggésben megállapítható, hogy a hamis/hamisított bélyeg forgalomba hozatala csalárd, megtévesztő magatartás.

Amennyiben a csalás és a bélyeghamisítás tényállási elemei egyaránt maradéktalanul megvalósulnak, csak a speciális bélyeghamisítás állapítható meg.

Más a helyzet azonban, amikor a forgalomba hozatal vagy a felhasználás nem elkövetői magatartás, hanem célzatként kerül megfogalmazásra és a terhelt megszerzéssel valósítja meg a bélyeghamisítás bűncselekményét. A megszerzéssel befejezett bélyeghamisításon azonban már túlmutat, amikor a hamis vagy meghamisított bélyegeket a tévedésbe ejtés, a jogtalan hasznoszerzési, károkozási szándékkal használja fel az elkövető és a kár bekövetkezik. Ebben az esetben az önálló és elkülöníthető jogtárgysértés megvalósul, a halmazat valóságos anyagi halmazat.

A vádlott vagyon elleni bűncselekményét törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság a Btk. 318. § (1) bekezdésében meghatározott és a (6) bekezdés b./ pontja szerint minősülő, figyelemmel a Btk. 12. § (2) bekezdésére, folytatólagosan, jelentős értékre, üzletszerűen elkövetett csalás büntettének. Helyesen állapította meg, hogy a bűncselekmény sértette a Magyar Állam, de elmulasztotta ennek jogi indokait kifejteni, amit a másodfokú bíróság az alábbiak szerint pótol.

A sértettek kilétének, számának lehetőség szerinti megállapítása - mint a vagyon elleni bűncselekmények körében a cselekmény rendbeliségére és az elkövetési érték szerinti minősítésre alapvetően kiható körülmény - az egyes büntetőjogi fő kérdések eldöntése szempontjából nem mellőzhető (BH.1996.2.).

Az elsőfokú bíróság nem tárta fel kellő körültekintéssel, hogy az illeték jogtalan visszaigénylése folytán történő kifizetések kinek a bevételeit csökkentik és így károsultnak az egyes megyei illetékhivatalokat vagy a magyar államot kell-e tekintetni.

Tény, hogy a cselekmény elkövetésének idején a Fővárosi és megyei illetékhivatalok még működtek és jelen ügyben az illeték visszatérítése a hivatalok határozata alapján történt. Ugyanakkor az elkövetéskor és jelenleg is hatályos, az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvény 21. §-a értelmében, ezen törvény 10. §-ában írt bevételek, így az illeték is a központi költségvetés részét képezi. Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 249. §-a kimondta, hogy 2007. év január hó 1-i hatállyal a Fővárosi Illetékhivatal és a megyei hivatalok megszűnnek, ezzel egyidejűleg az illetékhivatalok feladatai ellátását az APEH Központi Hivatala, illetőleg regionális igazgatóságai átveszik és végzik. Az APEH az illetékhivatalok általános jogutódja. Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalról szóló 273/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 10. § (9) bekezdése értelmében pedig az APEH az Államháztartásról szóló törvény végrehajtására kiadott jogszabályokban meghatározottak szerint ellátja a befolyt illetékbevételek a központi költségvetést... megillető hányadának megállapításával kapcsolatos feladatokat.

Mindezen jogszabályi hivatkozásokból pedig levonható az a jogi következtetés, hogy a jogosulatlan illeték visszatérítéssel a vádlottak a központi költségvetést, és így a magyar államot károsították. Erre tekintettel törvényes a csalás büntetnének 1 rb. - folytatólagos - elsőbírői minősítése.

Az irányadó tényállásból megállapítható továbbá, hogy a II. r. vádlott azzal a magatartásával, hogy a bíróságra benyújtott iratokon megjelölt fiktív alperesek és a felperesek neveit aláírta, a tévedésbe ejtés tényállási elemeit megvalósította. Az állandó bírói gyakorlat értelmében pedig **a bűnsegéd törvényi tényállási elemet nem valósíthat meg**, mert ellenkező esetben a Btk. 20. § (2) bekezdése alapján az adott bűncselekmény társtettese lesz. Így a másodfokú bíróság a II. r. vádlott bűnsegédi minősítése helyett a társtettesi elkövetői alakzatot látta megállapíthatónak.

A közbizalom elleni bűncselekményeket az elsőfokú bíróság tévesen minősítette 20 rb-nek. A magánokirat-hamisítások, mint részcselekmények a folytatólagosan elkövetett csalás bűncselekményével függtek össze, valamennyi részcselekményt ugyanazon cél (illeték visszatérítés) érdekében követték el a vádlottak, továbbá ugyanazon sértett (magyar állam) megtévesztésére kerültek felhasználásra a hamis magánokiratok.

Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet vonatkozó rendelkezését megváltoztatta és a vádlottak által megvalósított, a Btk. 276. §-a szerinti magánokirat-hamisítások minősítésénél a rendbeliségre utalást mellőzte.

Ugyanakkor a vádlottak egymás tevékenységéről tudva, közösen valósították meg a bűncselekményt azzal, hogy a II. r. vádlott a hamis magánokiratokat készítette, míg az I. r. vádlott benyújtotta azokat a bíróságokra. Így a másodfokú bíróság a II. r.

vádlott cselekményét is a Btk. 20. § (2) bekezdése alapján társtettesként elkövetettnek minősítette.

_____ 0 _____

A büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel. A minősítés változtatás folytán csak annyiban szorul pontosításra, hogy a II. r. vádlottnál további súlyosító körülmény a társtettesi elkövetés. Egyben az enyhítő körülmények közül kirekeszti a bűnsegédi magatartásra utalást.

A kettő évtől tizenkét évig terjedő büntetési tételkereten belül az I. r. vádlottra kiszabott börtönbüntetés a másodfokú bíróság álláspontja szerint törvényes, az arányban áll a vádlott által elkövetett bűncselekmények tárgyi súlyával, a vádlott társadalomra veszélyességével, a bűnösség fokával, továbbá az enyhítő és súlyosító körülményekkel. Az I. r. vádlott a Btk. 47. § (2) bekezdés II. fordulata alapján a büntetés $\frac{3}{4}$ részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott mellékbüntetések mértéke kellően igazodik a főbüntetéshez, kiszabásuk törvényes és indokolt. Így a fő- és mellékbüntetések enyhítésére a másodfokú bíróság nem látott törvényes alapot.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II. r. vádlott esetében a megyei bíróság nem értékelte kellő súllyal a javára azt az élethelyzetet, amelyben a bűncselekményeket elkövette. A II. r. vádlott, mint az I. r. vádlott alkalmazottja az alá- fölérendeltségi viszonyból adódóan kiszolgáltatott helyzetben volt. A megfelelő iskolai végzettséggel rendelkező I. r. vádlott, mint jogban járatlan beosztottat vonta be a bűncselekmények elkövetésébe. Az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés büntetés mértéke nem tükrözi kellően az előzőekben kifejtetteket és nem felel meg a belső arányosság követelményének sem. Ezért a másodfokú bíróság a II. r. vádlott főbüntetését lényegesen, a törvényi minimum mértékére enyhítette.

Ezt követően azt vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy van-e olyan különös méltánylást érdemlő körülmény, amely esetében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését lehetővé teszi.

Az idősebb korú, 56 éves, büntetlen előéletű, az I. r. vádlott ráhatására 8 évvel ezelőtt bűncselekményeket elkövető II. r. vádlottal szemben az ítéletábla álláspontja szerint a büntetés célja szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a büntetés végrehajtását a Btk. 89.§ (1) és (2) bekezdése alapján felfüggesztette. A Btk. 91. § (1) bekezdés b./ pontja értelmében a felfüggesztett büntetést végre kell

hajtani, ha az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik.

A másodfokú nyilvános ülésen az APEH területi szervei nevében eljáró jogi képviselő 13.401.000,- forint és törvényes kamatainak megtérítése iránt polgári jogi igényt terjesztett elő.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az Adó- és Pénzügyi Hivatalról szóló 273/2006. (XII.23.) Kormányrendelet 10. § (15) bekezdése alapján az állami adóhatóság hatáskörébe tartozó, többek között költségvetési támogatással kapcsolatban elkövetett bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránt az állam nevében a polgári jogi igény előterjesztésére az APEH területi szerve... jogosult.

Ugyanakkor a Be. 348. § (3) bekezdésének helyes értelmezése alapján a polgári jogi igényt a másodfokú eljárásban nem lehet előterjeszteni, az érvényesítés lehetősége legfeljebb az elsőfokú bíróság ítélethozatal céljából tartandó tanácsülésig áll fenn. Ezért a másodfokú bíróság a Be. 335. § (1) bekezdés utolsó fordulata értelmében a sértett polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

A polgári jogi igény érvényesítése ugyanakkor nem teszi lehetővé a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség által indítványozott és az I. r. vádlottat érintő vagyonekbevétele alkalmazását. A Legfelsőbb Bíróság Bkv. 69. számú állásfoglalása értelmében mellőzhető a vagyonekbevétele annak érdekében, hogy az intézkedés ne vonja el a terhelt azon vagyonát, amelyből a kártérítés kielégíthető.

A fentiekben írt indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság 15.B.920/2004/59. számú ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése szerint megváltoztatta, míg az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2009. év január hó 22. napján

Dr. Nehrer Péter s.k. Máziné Dr. Szepesi Erzsébet s.k. Miszlayné Dr. Lányi Éva s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Bíróság 15.B.920/2004/59. számú ítélté a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.216/2008/6. számú ítéletében írt változtatással az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben a mai napon jogerős és a II. r. vádlott szabadságvesztésének kivételével végrehajtható.

Budapest, 2009. január hó 22. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő